

Rapport från besök hos Borotba (Ukraina), 5-7 april 2013

Resan till Kiev genomfördes av två anledningar. Den huvudsakliga anledningen var att vi ville få en uppdatering av det politiska läget i Ukraina men också få en uppföljning kring hur projektet löper. En annan anledning var att introducera Stefan till de som arbetar med projektet i Ukraina.

Ukraina är ett land med flera utmaningar vilka försvårar för Borotba och andra partier som vågar ifrågasätta den rådande ordningen. Korruptionen i landet är ett av de största problemen. Den fläckar alla delar av samhället och inte minst politiken.

Även fascismen och högerextremismen är ett stort problem som dessutom har ökat sedan VIF inledde projektet i Ukraina. Under vårt besök i Kiev fördes många diskussioner om den tilltagande högerextremismen och olika metoder att bemöta den. Partiledaren för Borotba, Sergei Kirichuk, berättade ingående om hur den nazistiska partiet Svoboda vunnit mer och mer mark. Partiet tog sig in i det ukrainska parlamentet efter valet 2012 och har sedan dess använt dessa mandat för att försöka stärka sin legitimitet. Svoboda har försökt mildra sin framtoning för att locka ännu fler röster, en taktik som många andra högerextrema partier runt om i Europa använder.

Borotba lägger väldigt mycket kraft på att bekämpa fascismen. Det mesta material (flygblad, klistermärken, planscher, m.m.) som vi fick se rörde motståndet mot nazismen i allmänhet och Svoboda i synnerhet. Av de aktioner som antingen nyligen genomförts eller var planerade så var merparten fokuserade på just ett antirasistiskt budskap.

Medlemmar i Borotba utsätts regelbundet för hot från Svoboda. Vi fick uppleva detta själva vid ett restaurangbesök tillsammans med Sergei, där vårt sällskap blev iaktagna av ett antal unga nazister.

Förutom kampen mot nazismen så försöker Borotba även sätta kampen för kvinnors rättigheter på den politiska agendan. Det har dock visat sig vara oerhört svårt. De aktiva vi träffade beskriver samstämmigt Ukraina som ett extremt konservativt land där kyrkan och "traditionella värderingar" styr människors vardag och verklighetsuppfattning. Borotba beskrev själva att de inte kan profilera sig som ett tydligt feministiskt parti eftersom bedömningen är att de skulle skrämja bort många potentiella väljare. Tittar man på deras politiska reformförslag är det dock uppenbart att de är de mest progressiva partiet i Ukraina vad gäller feministiska frågor.

Borotba kämpar naturligtvis för att öka sitt politiska inflytande och ta sig in i parlamentet efter nästa val. En ny arbetsmetod som vi bedömer som positiv är att partirepresentanter, i synnerhet Sergei Kirichuk, har inlett samtal med ett antal fackförbund. Målet är att profilera sig bland fackligt anslutna för att därigenom öka väljarstödet. Fokus för samtalen var specifikt anställningstrygghet och lönevillkor, och Sergei befann sig i sådana samtal när vi anlände till Kiev.

Projektet har fortfarande sitt fokus på det politiska utvecklingsläger som Borotba genomför varje år. Lägre har varit mycket framgångsrikt och verkar bli alltmer populärt. Lägre blandar rena politiska seminarier med kulturella aktiviteter som filmvisningar. Borotba är ett extremt ungt parti både till sin ålder men även om man tittar på medlemmarna. De flesta som besöker lägre är unga människor.

Projektet har också gett stöd till hyran för den lokal som Borotba använder som parti- och aktivitetscenter. De aktiva medlemmarna beskriver lokalen som ovärderlig i partiets arbete. Den utgör ett nav och erbjuder både kontorsutrymmen men också en större möteslokal. Under vårt besök deltog vi på ett seminarium om den ekonomiska krisen, med fokus på Cypern, i just denna möteslokal.

Borotba rapporterar också att en ny lokal partiorganisation startats i Lvov som ligger i den västra delen av Ukraina. Det är naturligtvis omöjligt att säga om detta hade hänt utan stödet från VIF, men det är uppenbart att vårt engagemang och projektet som sådant underlättat den breddade aktivismen.

Trots att projektet fungerar bra så finns det förbättringspotential. Dels måste rapporteringen komma in på utsatt tid, vilket beror både på Borotba men också på att i inte varit tillräckligt tydliga med de deadlines som gäller.

Det kan också finnas anledning att titta på om projektet ska utökas vad gäller innehåll. När nu partilokalen finns som centrum för aktiviteten, och sommarlägre ger teoretisk kunskap till de många unga i partiet, så bör kanske output höjas ytterligare. Detta är diskussioner som ska föras med Borotba och alla ambitionshöjningar måste ske inom ramen för vad de klarar av. Målet är att en sådan ambitionshöjning ska ligga inom befintlig ekonomisk ram.

Även kontakten mellan Vänsterpartiet/VIF och Borotba bör utvecklas ännu mer. Det var även något som diskuterades under besöket: vad ha Borotba för behov och vad kan vi bistå med? Även detta är samtal som bara är i inledningsfasen och behöver utvecklas ytterligare. Klart och tydligt var att de aktiva vi träffade var väldigt glada för samarbetet med VIF men att de ville höra mer från oss.

Stefan Kudryk och Patrik Bergvall
Ansvariga för Ukrainaprojektet i VIF